

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN
te Tongeren bij M. COLLÉ, uitgever en
eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT
binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. «
Een blad afzonderlijk 15 centiem.
Aankondigingen 15 centiem per
drukregel.

TONGEREN, DEN 17 OCTOBER.

Vergeet de armen niet!

In gewone jaren, wanneer de oogst overvloedig is en het werk niet ontbreekt, zijn de milde giften der liefdadigheid nog ontoereikend om de armoede overal te bestrijden. Honger en koude slepen meer dan een slachtoffer naar het graf.

Wat zal het dan dezen winter zijn, nu het werk op sommige plaatsen begint te ontbreken, terwijl de prijs der levensmiddelen van dag tot dag verhoogt?

Wij weten dat wij hier een onderwerp behandelen hetwelk ons meer dan eene opmerking zal doen toesturen:

- « Men kan toch niet altijd geven!... »
- « De luiheid en de dronkenschap zijn meest altijd de oorzaak der ellende!... »
- « Indien de arme menschen wilden werken!... »
- « Indien zij spaarden!... »

Deze en meer andere bemerkingen worden u gedaan zoohaast men maar durft spreken van geven.

Is dat niet dikwijls een behendige uitvlucht, een slim middel om de gierigheid te verluiken onder den dekmantel der... wijsheid....

Het is gemakkelijk te zeggen: « Dat zij werken! »

Maar indien er geen werk is? Indien de arme werkmán, door de ellende of door ziekte verzwakt, niet meer kan arbeiden?

« Maar waarom sparen de werklieden niet? »
Sparen.... Dit is zeer gemakkelijk, vooral wanneer men niets heeft!

O rijken, gij die nooit de ellende kent, gij die u bij een goed vuur warmt, u aan eene goede tafel versterkt en op een zacht bed rust, gij denkt somtijds dat de werkmán van de weinige stuivers die hij wint, niet alleenlijk goed kan leven, maar zelfs iets tegen den winter, tegen slechtere dagen kan besparen... Gij weet het niet goed!

Mogelijk zal men ons vragen of wij de verdedigers der bedelaars, der dieven en der leegloopers geworden zijn.

In 't geheel niet.
Wij willen enkel onze lezers waarschuwen tegen de valsche redeneering, waardoor zij al de armen uitsluiten, omdat sommige luiards, leegloopers, bedelaars en zelfs dieven zijn.

Men vergeet dus de armen niet. Het is prijszwaardig aan de ongelukkigen den weg der deugd aan te wijzen; maar zoolang de ellende hem foltert, zal de noodlijdende weinig genegen zijn om naar goede lessen te luisteren.

De honger is een slechte raadsman.

Medelijden dus voor al de ongelukkigen!
De rijken zijn niet geroepen om hunne arme medebroeders te oordeelen maar om ze te helpen.

Vele werklieden verkeeren door hunne schuld in de grootste armoede. Maar die ongelukkige kleine kinderen, die duizendmaal beklagenswaardige vrouwen, mogen zij gestraft worden omdat deze die verplicht is voor hen te zorgen, dit niet doet, maar alles slachtoffer aan de schandige drift der dronkenschap?

Liberaleschreeuwera.

Men schrijft uit Ninove aan een katholiek blad: Het gemeentebestuur van Ninove heeft een besluit genomen, waardoor het eenen algemeen aanval der doktrinaire pers heeft te dachten gehad.

Uit de jongste kiezingen gesproken, heeft de nieuwe Raad het mandaat ontvangen van aanzienlijke besparingen te doen en de stad derwijze te besturen dat de katholieke gevoelens van de overgrote meerderheid der bevolking geëerbiedigd worden. Getrouwen aan dat mandaat, heeft hij de in onze stad gevestigde middelbare school opgeheven en de lokalen, welke vroeger voor deze inrichting dienden, aan Mgr den bisschop van Gent afgestaan, die de moeilijke taak op zich heeft willen nemen om er eene dergelijke instelling in te richten en dezelve langzamerhand, naarmate van de uitbreiding der studiën,

door eenen cursus van humaniteiten te vullen. Daardoor nu zal de gemeentemaat onzer stad jaarlijks meer dan drie duizend fr. besparen en zal bovendien een onderwijs hebben, dat beter is ingericht en dat, naar het verlangen der ouders, op echt christelijke grondslagen berust. Waarlijk, bij die het besluit van den gemeenteraad van Ninove wel overweegt, moet men ons tot de overtuiging komen, dat het nieuw bestuur met beleid en wijsheid te werk gaat en dat door gemeld besluit, voor de katholieke bewoners dier stad een tijdvak aanbreekt, waaraan zij onder het liberale juk nooit denken mochten.

Sterfgeval.

M. Fr.-Jos. Lainé, gepensionneerd controleur, is gisteren schielijk te Cortessem overleden, in den ouderdom van 85 jaren.

Op den markt van Tongeren van heden donderdag waren te koop geseld 223 paarden, 251 hoornbeesten, 116 schapen, 209 vette varkens en 1288 mogere varkens.

— Men schrijft uit Luik, 15 oktober:

Vrijdag aanstaande zal op het kerkhof van Robermont, te Luik, de inhuldiging plaats hebben van het gedenkteken, door de duitsche kolonie van Luik opgericht, ter nagedachtenis der duitsche soldaten in de ambulance der Hazinellestraat, tijdens den oorlog gestorven. Het duitsch leger zal daarbij vertegenwoordigd zijn door afgevaardigden der beiersche troepen, te Charleville (in Frankrijk) gekantonneerd, en door het muziekkorps van het 28^e pruisisch linie-regiment in bezetting te Aken.

Buitenlandsch nieuws.

Frankrijk.

Moet men den *Courrier de France* gelooven, dan wordt er sedert eenige dagen eene verdubbelde waakzaamheid uitgeoefend rondom maarschalk Bazaine. Kolonel Gaillard, bureauhoofd van het krijgsgerecht, slaapt in eene kamer naast degene van den gevangene. Er worden herhaalde rondes des nachts gedaan. Men laat zelden bezoekers bij den maarschalk. Volgens uitdrukkelijke bevelen, is een nauwkeurig plan van het huis der dreef van Picardie gemaakt door een officier van den staf in het ministerie van oorlog. Eindelijk, het schijnt dat de strengste maatregelen genomen zijn om alle ontwerp van ontsnapping te verijdelen.

De heer Fr., bankier te Brussel, was naar Parijs gekomen om er eenige dagen door te brengen; hij was gelogerd in een der beste hotels van den boulevard des Italiens. Aan tafel maakte hij de kennis van eenen Engelschman, die zegde Hope te heten en die beweerde voor zijn vermaak te reizen. Hij scheen goed voorzien van bankbriefjes. Weltra waren de beide mannen op goeden voet van vriendschap en zij hielden zich bezig met hunne vermaak.

Op een uitstapje naar Saint-Cloud, bleven zij in den restaurant la Tête-Noire stil, om het middagmaal te gebruiken. Aan eene tafel niet verre van hen, zat een persoon die een zonderling voorkomen had en zich de fijnste spijzen deed opdienen.

— Verschooning, mijnheer, zegde hem de Engelschman, ik heb aan uw tonnel meenen te erkennen, als gij den garçon geroepen hebt, dat gij een Peruviaan zijt?

— Het is waar, mijnheer, antwoordde hij, ik ben bankier te Lima, en ik reis voor mijn vermaak. — Mijnheer en ik, reizen ook als toeristen. Op mijne reizen heb ik Peru bezocht, en als gij mij wilt toelaten u den koffie aan te bieden, zal ik groot genoegen vinden met u over uw land te kouten.

De Peruviaan die zich deed kennen onder den naam van Gomez, nam het voorstel aan en weldra maakten de reizigers, verbonden door den wensch om een vrolijk leven te leiden, eenen onafscheidbaren trio uit. Men nam de laatste schoone dagen te baat om de liefste plaatsen der omstreken van Parijs te gaan bezichtigen. De Peruviaan en de Engelschman, slechts waardijzen van hun land bij zich hebbende, welke moeilijk in de restaurants uit te wisselen waren, was het gewoonlijk de Belg, die betaalde; men zou later afrekenen.

Te Versailles, in een huis van de rue de l'Orangerie, waren onze drie mannen van goed leven een weinig « gelanceerd », als men begon te spreken van behendigheid in de vingers. De Peruviaan vertelde dat men die kunst in zijn land tot eene verbazende hoogte heeft gebracht. Hij beweerde dat hij een stuk van 20 fr. in de hoogte zou werpen en het op zulke wijze zou

doen vallen, dat het op den kant recht bleef staan. Men begon eene wedding. De Peruviaan vroeg 60 worpen. De inzet was 15,000 fr. Hope nam het aan. De Peruviaan nam een goudstuk, wierp het dertig maal in de hoogte en gelukte niet. Hij zegde aldan dat de plaats voor veel was in zijne slechte kans en hij de partij te Parijs wilde eindigen. Daar gekomen, toonde hij zich ontvreden en hij eischte dat de Engelschman de som, waarvoor men gewed had, op tafel zou leggen. Hope had maar 9000 fr. bij zich; hij leerde 6000 fr. aan den heer F. en de Peruviaan begon op nieuw het goudstuk in de hoogte te werpen. De derde maal viel het op den kant en het bleef rechtstaan. Ik heb gewonnen, zegde hij, gelijk gij ziet. Ik zie op straat eenen mijner landgenooten; ik moet hem spreken. Tot later. — Dit zeggende stak hij 't geld op en verdween.

Hij mag alzo niet weggaan, zegde de Engelschman tot F. Ik weet waar hem te vinden. Ik ga er achter. Kom morgen vroeg naar het hotel; ik zal u uw geld terug geven, en hij verwijderde zich zoo snel als de andere.

Eene achterdocht kwam in den geest van F; het was maar 's anderendaags, als hij zich naar het hotel begaf en er Hope niet vond, dat hij gewaar werd te doen te hebben gehad met twee dieven. Het goudstuk waarmede zij hem bedrogen hadden, was valsch; er was langs onder lood aan gehecht, zoodat het altijd op den kant moest blijven staan. Er bleef hem niet anders over dan eene klacht te doen bij den politie-commissaris der wijk.

SLECHTE HUWELIJKEN.

Ziehier een extract uit het verslag van den heer Dufaire, over de burgerlijke justitie in 1870. Er waren 2478 aanvragen van echtscheiding, waarvan er 2171 gedaan werden door de vrouw en slechts 307 door den man; 2413 werden veroorzaakt door beledigingen, mishandelingen of bedreigingen; 138 door overspel van wege de vrouw; 72 door dat des mans en 44 om reden van onteerende veroordeelingen.

Onder opzicht van den duur der huwelijken werden de 2478 aanvragen als volgt verdeeld: minder dan een jaar 27; van 1 tot 5 jaren 430; van 5 tot 10 jaren 680; van 10 tot 20 jaren 863; van 20 tot 30 jaren 315; van 30 tot 40 jaren 88; van 40 tot 60 jaren 15; van meer dan 50 jaren en hooger 59!

844 dezer huwelijken hadden geene kinderen; 1608 hadden kinderen en de familie-toestand der echtgenoten was in 26 zaken onbekend. In het cijfer 2478 komen voor: 500 eigenaars, renteniers of liberale professiën; 441 kooplieden, 74 landbouwers, 999 werklieden, 69 diensthouders. Het verslag spreekt niet van het beroep der echtgenoten van 125 gevallen. Het geeft niets, maar het helet niet dat de cijfers droevig welsprekend zijn.

Indertijd het zijn me de huishoudens in Frankrijk!

Pruisen.

In den Elzas tracht de heer Hartmann, den steun van Pruisen te benuttigen, om 't katholiek geloof te vernietigen, hetwelk gevoelens inboezemt, die hij niet begrijpen kan; hij sticht in zijne gemeente eene godsdienstloze school, en verdrijft de zusters-onderwijzeressen, ondanks de protesten en de tranen der ouders. Alvorens de zusters te verdrijven, heeft hij een ongeveer in de volgende bewoordingen aangesproken: « Zusters, ik ben tevreden over u, uwe scholen zijn uitmuntend, doch uw hoofddeksel behaagt mij niet; legt uw hoofddeksel af, dan zal ik u hier houden en uw traktement verdubbelen. »

De zusters antwoordde hierop, dat zij tot deftige families behooren en dat zij zich niet aan het onderwijs hebben toegewijd om er eene broodwinning van te maken.

Uit Straatsburg wordt het volgende gemeld omtrent de « optie » voor Frankrijk. In den Elzas en Lotharingen hebben 164,633 personen zich verklaard ten gunste van de Fransche nationaliteit. Volgens eene matige raming hebben van dat aantal ongeveer 51,000 personen het Duitsche grondgebied verlaten, waarvan een groot gedeelte zich naar overzeesche gewesten heeft begeven.

In ronde getallen genomen, hebben in den Boven-Elzas 92,700 personen voor Frankrijk geopteerd; in den Beneden-Elzas wordt hun aantal op 42,000 geschat; het aantal personen, die het land heeft verlaten, bedraagt ruim 10,000 in den Boven-Elzas en slechts 7,000 in het andere gedeelte der provincie. Men heeft thans houden vol werk, om de noodige staten op te maken.

Opmerkelijk mag het worden genoemd, dat nu reeds door velen de wensch is te kennen gegeven, om weder naar het door hen verlaten land terug te keeren. Daartegen zullen geene bezwaren

worden geopperd, want hun terugkeer kan slechts geschieden onder voorwaarde: dat zij alle staatsburgerlijke verplichtingen op zich nemen, welke op de Duitsche bewoners rusten.

Wat de stad Straatsburg zelve betreft, deze heeft ten gevolge van de « optie » hare bevolking met ongeveer 4750 personen zien verminderen, hetgeen omstreeks 5 t. h. daarvan uitmaakt. Ter eere van de Straatsburgers mag worden gezegd, dat zij zich in deze aangelegenheid op waardige wijze hebben gedragen; gemeerlei demonstratie betuigende van eenigen onwil der Duitschgezinde bevolking jegens anders denken, heeft er plaats gehad.

Spanje.

DE BRAND IN HET ESCURIAAL.

Een correspondent van den *Times*, op de plaats des onheils aanwezig, deelt eenige bijzonderheden mede nopens den brand van het Escuriaal: Men is, schrijft hij, thans druk bezig met het wegruimen der puinruinen van het vernielde geleete. Want koning Amadeus, die al de kosten tot herstel van 't nationaal monument op zich nam (men schat ze op 40,000 p. st., maar ze zullen misschien wel 't dubbele bedragen), heeft bevolen, dat men het werk alle mogelijken spoed gemaakt worde.

Groot nu, als de ingerichte schade heeten moet, is zij gelukkig niet onherstelbaar. Niet alleen zijn al de boeken, manuscripten en kunstschatten gered, maar ook de prachtige, met frescos beschilderde zoldering van de bibliotheek, waarvoor men eerst zoo veel vrees koesterde, is geheel onbeschadigd gebleven.

Ik noem onder die geredde kunstschaten slechts de volgende: de levensgrootte portretten van Karel V, Philips II, Philips III en Karel II, de beide eerste door Pantoja, de anderen door Carreno Miranda; de vijf overheerlijke marmere tafels in de boekerij; de groote globe volgens het stelsel van Ptolomeus; eindelijk 't beroemde gouden handschrift, *Codice Aureo*, een boek, nu acht eeuwen oud, en bestaande uit 168 vellen perkament, waarop in letters uit bladgoud gesneden, de vier Evangelien, de brieven van Sint-Hieronymus en de canons van Eusebius te lezen staan.

Dat al die kostbare voorwerpen gespaard bleven, en geen enkel van de 14,661 boeken of manuscripten teurging — 't is uitsluitend te danken aan den moed en de hulpvaardigheid der nabij wonende dorpingen. « *Y todo del pueblo del Escorial* » (al de lieden van Escorial: het plaatsje waarnaar 't paleis genoemd is) verdienen den dank van Spanje en van de kunstlievende wereld Mannen, vrouwen en kinderen — alles kwam aangesneld zoodra de brandklok luide — en hielp de boeken bergen; terwijl anderen met emmers en kannen water naar boven droegen.

Sinds de voltooiing van 't Escuriaal in 1584, was dit de zevende brand die er in uitbrak.

Minstens vier van die zeven branden werden door den bliksem veroorzaakt.

Nu zou men meenen dat dure ondervinding de Spanjaarden zou hebben doen besluiten tot 't plaatsen van bliksemalleiders. Maar neen! 't Escuriaal werd nimmer voor zulk een toneel bevestigd. En nog heeten ten dage zijn de voornameste gebouwen en paleizen van Madrid, de kerken, de ministeriën, zelfs de hospitalen, geheel zonder.

Op deze onverklaarbare nalatigheid werd in de Cortes verleden week de aandacht gevestigd van den minister van financiën.

Ongelukkig liep de interpellatie met een paar aardigheden ten koste van Z. Exc. af. De minister wierp namelijk de schuld op alle vorige regeeringen, van de stichting van 't Escuriaal af. En toen men hem wees op 't feit, dat de bliksemalleider eerst twee eeuwen na Philips II was bekend geworden, — toen versprak hij zich ten tweeden male door te verzekeren hoe hij heel goed wist dat Franklin in de 18^e eeuw den rayo (bliksem) had uitgevonden! Hij had willen zeggen para-rayo (bliksemalleider).

Er was een groot gelach in de Kamer, maar 't onderwerp bleef rusten.

Rusland.

Sedert eenigen tijd herhalen zich feiten van zeer gevaarlijken aard in sommige deelen van Rusland. Met boosaardige bedoelingen wordt nu ginds, dan elders schade toegebracht aan de spoorwegen, door het opraken van rails of op andere wijze. Van regeeringswege is besloten, dat een nauwkeurig toezicht in het werk zal worden gesteld.

De regeering verlangt niet slechts dat de waakzaamheid zal worden verdubbeld, maar tevens, dat een scherp onderzoek zal geschieden naar de oorzaken van het kwaad, welks algemeenheid zekere beduchtheid inboezemt.